

OLÁH ANDRÁS
Hányszor alszik ki a nap

OLÁH ANDRÁS

Hányszor alszik ki a nap

Versek

Hungarovox Kiadó
Budapest, 2008

A kötet megjelenését támogatták:
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
Mátészalkai Művészetbarát Egyesület

A borítót Bócsi Krisztián Artemisz diadala
című fotója felhasználásával
Pereszlényi Helga tervezte

© Oláh András, 2008

ISBN 978-963-7504-

Hungarovox Kiadó Bt.
1137 Budapest, Radnóti Miklós u. 11.
Telefon/fax: 340-0859
www.hungarovox.hu
E-mail: kaiser@hungarovox.hu
Felelős kiadó: a kiadó vezetője
Szerkesztette: Kaiser László
A borító nyomdai előkészítése: atlantis
Telefon: 06-70-378-5110
Nyomtatás: 3 BT műhelye
Felelős vezető: Burány Tamás
Telefon: 420-9427

A z u t o l s ó s z e r e p

*„Ha meghalok, temess el nagykabátban,
szép hosszúban, takarja bokámat is,
mert már a nyári fűben is fázom,
hajam tövéig fázom.”*

(Csoóri Sándor)

mégis

ajkadon sovány mosoly nyújtózkodik
teavizet forralsz egy főzőfülkében
és nem történik semmi más
csak a filterek illata úszik
búvópatakként végig a szobán
s hozzád simul mint sápadt avar
a nedves utcakövekhez

* * *

a felhők nem hazudtak
sem a szélvédőn szétfolyó
szürke permet
sem a sustorgó ablaktörlők
mögött tétován kanyargó út

* * *

kitört kerítéslécek
lebontott templomok mögött
egymásra dobált álmok
kusza halmazában
az olvadó hó alatt
hóvirág illatába mártva
tócsák kocsonyás iszapjában
lépteid mégis ott maradnak

az utolsó szerep

egy romlandó test seblázába hullva
szorongat az éj orgyilkos abroncsa
ott heversz az ágyon – léleknyi urna –
saját piszkodnak bűzölgő alomja

csövek ágaznak elhasznált testedből
bámulod a vég burjánzó indáit
idegen arcok hidege ébreszt föl
s egy másik színpad reflektora csábít

de a fölkinált szerep csapnivaló
hiába hát a jelzett nagymonológ
nem vágysz ott lenni díva – férfifaló –

emlékek tüzeben hív a Homoród
gát omlik – tombol az ár mint a pestis –
látod: *az Úristen elcseszte ezt is...*

könnyű meghalni így

fejfájósan telepszik ránk
az esőszagú április
mint lakkozott bútorokra a por

temettünk tegnap is:
kifosztva álltunk a sír előtt
ismeretlen ismerősök
– tocsogtunk a sárban...

könnyű meghalni így
– gondoltam –
szűkre szabott tavaszi ruhában
ha idegen arcok didergetik az esőt

szökevények

nélküled

egyre kevesebb hely jut nekünk:
fiókjaink megtelnek a múlttal
arcunk a semmibe simul
egymás szokásaiban fuldoklunk
megkopott szeretkezéseink már
nem tudják megtörni az érdekek
szülte rend szürke monotóniáját
a bennünk sötétlő muszájt
ágyunkba temetkezik a kiüresedett tér
s csak a hiányod adna magyarázatot
– de *nélküled azt sem tudom: mi fáj...*

tenyeredből

nincs mire várni: tenyeredből
még a múlt melegét olvasom
de ránk hűlnek az éjszakák
csontos ágaikkal alamizsnát
kunyaérálnak a fák
*s leltárba vesz téged is a csönd
mielőtt végleg elmennél...*

álmok

álmomban kiáltásokat hallok:
kihallgatom a szomszéd álmokat
meglesem az emlékek rozsdafoltjait
a kapualjak mocskának szótlán árnyait
– maradék vagyunk mi is
csak másképpen-vesztesek...
de ha fölébreszt az éjszaka neszezése
már nem indulunk világgá
mint régen a mesék legkisebb királyfija

kényszer

(1. talán)

...egyszer talán majd engem is
felújítanak – fölállványoznak
mint a renoválásra váró házakat
(tenyeremben van egy rajz
egy tikos ábra: egy semmivel sem
indokolható túlélési szándék
– pedig már rég *nincs más irány*
csak a kényszer...)

(2. kettősség)

túl sok az ismeretlen
az egyenlet mindkét oldalán
– szerettem volna észrevétlenül
belesimulni a csöndbe
de ártatlanságomat féltve
választottam inkább a színlelést
s mikor ajtót nyitottál nekem
hagytam kiosonni köztünk
az őszinteséget

(3. mintha)

árnyékukat hullatják a fák
a türelmetlen szél szétzilálja az ölelést
– mintha kinőttük volna egymást –
arcod hidege mögött fölsejlik az idegen
eltűnök hát belőled mint homokórából a perc
s holnap már magam számára sem leszek elérhető

(4. virradat)

a hold törött pengéje átszabta az éjszakát
alantas vádak présében vergődtünk
– ültünk mozdulatlanul
arcunkon ugyanaz az eső folyt
s a kupacokban tornyosuló házak fölött
csukott szemmel siklott át a virradat

(5. mandinerből)

a burjánzó hazugságok közt
homályos maradt a szándék –
csak mikor elszólta magát a csönd
döbentem rá: itt már nincsen semmi
s innen már nincs hová továbbmenni
és *tényleg kínos mindig csak
mandinerből tudni meg az igazat...*

(6. veszteség)

tulajdon árnyékunkban botladozunk...
bőrömet súrolja egy dallam
– hűvös mint a karthausi barátok
barlangtemplomai – de élek még
s ezt Isten kézjegyével hitelesítette...

az alkalmatlanok provinciája

elnyel az aluljárók áporodott
vegetációja: sör és hűgyszag keveredik
a mérgezett levegővel
itt-ott sötétlő árny mocorog
fogatlan rongycsomók szeretkeznek
– az áhított öröm gyorsan múlik el –
valaki halkán dudorász
„kussolj már vagy elmész az anyádba” –
mordul egy kartondoboznyi gyűlölet
szemek mögötti lesből
figyel a meztelen magány
gyűlöli a nappalt s magának
melegebb dobozt álmodik...

magyarázat

(Pilinszky János emlékének)

porhintés az egész:
a tudás fájának gyümölcsét
régesrég férgek rágták szét
az édenkerti állomáson
sovány bakter integet
semmi tolongás
sehol az örvénylő sokaság
csak kihalt váróterem
s a végtelenbe futó sínek
reménytelen magánya...

műhiba

ahol halottaink masíroznak
ott szűkülni kezdenek a terek
orvosi műhiba hogy élek – mondtad
s lélegzetvételedet eltakarta a gravitáció
nem esett jól hogy eloroztad
a kidobott-kiselejtezett szavakat
– *de talán megakad rajtuk Isten tekintete...*
utóbb elhitted magad is
hogyan jelentéktelen voltál
akár a tegnapi zápor
de akkorra kinyílt benned a jövőtlen idő
fölágaskodtak a gyomorhajos álmok
és hiába zsaroltalak
te már nem engedted a vágynak
pedig én benne lettem volna minden alkuban
– maradtál hát közönyös révület
s én talán már el sem hittelek

túlél minket ez az ősz is

- - - levert dió a szívünk
félszegen vetkőznek
nyöszörögnek a fák
a Csikóhegy barázdált homlokán
izzadság csurog
sápadtan zizzen a temetői avar
elnyúló árnyékunk
suta fejfákra feketül
összegyűrt zsebkendő a fájdalom
s mi legszívesebben kiretusálnánk
magunkat erről a képről
ahol örökre megáll az idő

tíz éve már

(Fodor András emlékének)

tíz éve már hogy meghasonlott a bizalom
s tovatűntek a ragadozó álmok:
elnémultak a hullámok a parton
összeroncsolódtak a szövetek
a véraláfutásos totemoszlopok
és csöndet hazudtak az eretnek őrszemek

hiába parancsoltunk új életet
s vittük-cipeltük mi jog szerint a tiéd
– a reményfutamot: a bartóki hangzavart –
haraggal kiáltanak azóta a szelek
készülünk hát az örök mozdulatlanságra
ahol majd nekünk is sorfalat állnak a fák

csapda

távol vagyunk
– miként a szárítókötélen felejtett csipeszek
kuporgunk örökös félálomban
s várjuk hogy fényt gyűjtsanak
emlékeink ketrecében a szentjánosbogarak

* * *

elfelejtettünk felejteni
egyszerűen csak
átzuhantunk a múltból
ahol örült eszmék tették beláthatatlanná
a legrövidebb távolságot is

* * *

nap mint nap letüdőzzük
koreszmék zavaros füstjét
a lejárt szavatosságú szavakat
fuldoklunk a hazug
körmondatok dzsungelében
s hallgatjuk vakon ahogy
a botok fehér koppanása
jelzi a kötelező haladási irányt

más dimenzió

„*nincs emlékem a halálról*”
(Dobai Péter)

már rég fölöltöztél a halálhoz s itt hagytad
nékünk az otthontalan álmokat
az emlékezetből kikoptatott napok
ott gurulnak veled az októberi
szél pofozta falevelek között
– más-más dimenzióban vacogunk:
én az időre gondolok ami nincs többé
ami hajítófát sem ér nélküled...
nézem a szemedben virágzó éjszakát
s reménykedem hogy találsz valamit
bennem amiért még érdemes... s tudnod
kell: *arcodat viszem ha elmegyek*

haiku

álmok hámlanak:
a tű fokán túl a vég-
telen kalitka

kik vigyáznak

*akik meghaltak
eltévedtek mind*

kicserélődtünk

– halott lelkünkre holnap
mondd kik vigyáznak

látogatóban

egy nap elhatározod
hogy visszatérsz

készülsz a megfoghatatlanra:

a tiszta álmokról
lefújni a port

aztán csak állsz bénultan

bámulod az ismeretlent

s a legjobban nem is az fáj
hogy nem emlékeznek rád

hanem hogy a szemüket is
eltakarják a fák

S e m m i s e m t ö r t é n t

„Akit keresek, úgy van, ha sosem lesz.”
(Tóth Krisztina)

a pillanat

„aludj csak” – dűnnyögted
mikor fölneszeltem mocorgó sóhajodra
oldaladra fordulva a redőny résein
beszivárgó utca-fényt bámultam vakon
s légzésedet vallattam – hátha árulód lesz...
ma már mindketten tudjuk: ez volt a pillanat
mikor még jóvá lehetett volna tenni mindent
de hallgattunk gyáván konokul
míg belénk öregedett a szűk éjszaka

zálogok

tavas volt – de néhol már kiégett a pázsit:
a szárazon aranyló április csak
betegséget hozott és fájdalmakat
alig láttuk egymást
reggelente arra ébredtem hogy szűrődik
a szemem – szinte fájtnyitni –
csukott pillákkal menekültem hát
az álmok zsongásába...
utóbb joggal hánytorgattad fel
hányszor nem voltam melletted
mikor szükséged lett volna rám
én pedig hallgattam beletörődő kétségbeeséssel
és csak kitakart testünket láttam
a remegő holdfényben s a szétdobált
ruhákat az ágy körül – feslett szerelmünk
halálra ítélt zálogtárgyait...

semmi sem történt

meddő pillanat alázza meg
a lefüggönyözött emlékeket
...ujjaid suhannak végig arcomon
összeér bőrünk szövete
a hámrétegek súrolják egymást
lágyan simogatnak
az arcomba lehelt szavak
mohón kószolgom
az eleven suttogást
de tévedéseink ablakán
beröppennek az éjszaka denevérei
nyakamban zihál az ősz
autók kerekei karcolnak mintákat
az eső-permetezte aszfalton
jelezve hogy semmi sem történt
azon az éjszakán
csak bennem rekedtél kicsit
s ujjbegyeim őrzik elárvelt
arcod lenyomatát

bűnrészesek

a kicselezett álmok széthullanak
a párnáink közti csönd tágítja a végtelent
– kezem kezed moccanását érzi:
a másnapos kontúrok között
így leszek bűnrészes senki
és nincs más vágyam
mint testedhez újra beszélőre menni

vadvirágok

1.

sikolyod vagyok vagy nyüszítő vágyad
arra sincs idő hogy megvesd az ágyat
orrcimpád kitágul szempillád remeg
– a világ szerelmes sóhajoddal kerek

könnyes szemedben így leszek vízesés
hullámozó sziklák közt hajózó tengerész
markodban feszülő csokornyí vadvirág
– férfi ki éhes testednek enni ad

2.

beléd szivárgok véreddel vétkezem
erdőd tisztásán barangol két kezem
öled feltámadás – édes ígéret –
ajkad kontúrja a bőrömre égett

pezsgővel kínálsz – gyöngyöznek a habok –
csókoddal a szádból számba csurgatod
mélyedbe rejtész mint vizet a homok
hús homlokomhoz szorítod homlokod

a címzett ismeretlen

délutánra vártalak aznap de kint már
az utcalámpák doromboltak álmosan
mikor az ingemen igazgattad
zavartan a gyűrődéseket
idegen voltál – mint még sohasem –
mosolyod sírásba botlott
éreztem a maró sós ízt az arcodon
ajtó csapódott s tudtam
nem hagytál el csak kiveszett az ujjaidból
az a bizsergető szomjas fájdalom
ahogy ügyetlenül elejtettelek
mikor a lépcső alattad örökre elfutott...

hideg volt

– ellenünk szavazott az ősz
s én lassanként föléltem bizalmadat
„rosszul állnak a dolgaink” – motyogtad
a falakon futó árnyakhoz dőlve...
inni kértél: a pohárban jégkockák izzottak
ránk telepedett a téglavörös alkony
– s hideg volt a párna mikor fölébredtünk

tétován

tétován álldogáltunk a csupasz
fák alatt: zsongtak a zsibbadt szelek
az ég feslő varratain vörösen szivárgott a nap
te havas lélekkel bolyongtál tovább
kegyetlenséged szorongatta torkomat
és sistergett a fák acélos kérge
az öklömbe gyúrt fájdalom alatt

kegyelem

kegyelmet kért egy
megtépázott szerelem
– *hát futni hagytam*

árnyak

1. álom

mellettem ismerős
tárgyak szuszognak
csípővonalad árnya
ringatózik a falakon
ágyunkon az öröm szennye
mosakszik a száraz pezsgő
szétpukkanó buborékjaiban
sóhajodat hallom
amint izgatott ujjaim alá
simulnak a szarkalábak
– megadod magad a becéző kéznek:
szerelemre éhesen ébredünk

2. távolodóban

ereinkben matat a múlt

párnánkon jeges kéz hidege kúszik
– a határtalant kutatja lázasan...

fázósan kucorgunk
száraz füvek illatát sodorja a szél
álmok lángja lobban:
úszik az égen a csúf korom
s várunk együtt – *magányosan...*

érintetlenül

tested térképén vakon is tájékozodom
ismerem a titkos ösvényeket
a suttogások helyét
részeg örököd forrását
a mámor rám zúduló cseppjeinek ízét
ahogy a vágy fölissza testemet
– szeizmográfom vagy
te örült bestia
s bár egyszer elárultalak
itt vagyok melletted újra
minden gyanú felett...

U t ó s z e z o n

*„...miféle út ez miféle út
folyton kicsúszik alólam”
(Fecske Csaba)*

azt álmodom

kinyitja szemem a sötétet:
azt álmodom hogy élek...

utószezon

magunkra maradtunk
miként a befagyott szökőkutak

Isten sztorizóta tartozásainkat

a kiszabott időt fölértük:
a maradékot őrizzük rendületlenül

a férgek már átrágták magukat rajtunk

most hurutos őszi hajnalok jönnek
a kertben derékig ér a gaz
egész nap esik – méltón
egy szerelmi utószezonhoz

belső szobáinkat bezárjuk

nézzük merőn a hamutartóba
száradt csikkeket
s belopózunk egy utolsó ölelésbe

nehéz

a falnak támaszkodsz
méregeted a távolságot
s nem érted hogy ez a pár méter
miként válhatott
áthatolhatatlan messzeséggé...
másfelé nézek
a betört ablakok takarásában
kacér tegnapok homályos inge villan
szemem sarkából látom
ahogy nyeled vissza a könnyeid
– óvatosan mozdulsz
(ó szajha pillanat: bennem
a megkönnyebbülés sóhaja szakad)
de a kilincsre dermed kezed
mert *nehéz ott hagyni*
egy idegennél az álmokat...

[cigánykereket]

cigánykereket vetett a fény
az autó szélvédőjén
– mennyi nyár hal meg így az őszben:
parázsló esték dőzsölnek
a homokdombokon
zabolázatlan seregélyrajok
csipegetik a szőlőszem-álmokat
s járásunk tisztaságát kipúposodott
térdű nadrágok takarják
toporzékolunk a bezárt ablakok alatt
mint a tigrisbundás ősz
a szeptember végi fák között
az eredendő vadság végül megszelídül
a fájdalom tüze kihuny
– maradunk sóvárgó lelencek
akiket örökbe fogad
a dohánylevelek közé száradó nyár...

bűnhődés

tegnap a parkolóban egy autóból kiszálló fiatal nő
idézte eszembe a lányt akit pár éve a carcassonne-i
éjszakában láttam s óvatos-távrolról kísértem
egy penész-dohos sikátor ódon kapujáig
lépteimet lassítva közeledtem – ő a zárral matatott –
épp mellé értem mikor ügyetlenül elejtette a kulcsokat
egyszerre hajoltunk érte – fejünk összekocant –
zavart mentegetőzésem fölolvadt mosolyában
hálásan zsongott valamit de én kezének érintésétől
borzongva csak hebegtem gyáván s mint az odavetett
csonttól megriadó kóbor eb: lesunyt fejjel oldalogtam el...
vesztésre álltam de a hangja még bennem vacogott
mikor az esti lámpafény már vörösre izzította körül a kőfalat
fölszisszent a hold mintha túvel szúrták volna meg
én pedig kétségeimmel viaskodva szívtam
magamba testének soha nem próbált illatát

elférnénk

egyszer majd helyére kerül minden:
vágunk feloldódik egymásban
mint repülőgépek kondenzcsíkjai az égen
tudod: én mindig itt vagyok
ha összehúznánk magunkat
elférnénk egymásban is: én benned
te bennem – s nem volnánk sehhol –
egy élet erre rámehet:
szűkül a tér – bőrömet kinőttem
s látod: te sem temettél elég mélyre

tolvajod lettem

tested érzékeny mintázatát tapintom
a sűrű bozótú kertek alján a rést
tolvajod lettem – besurranó – halk
nyikkanással nyugtázod érkezésemet
éhesen tolakszom tovább: gyötör
a klímaváltozás a hirtelen forróság fojtó
hurokként ölel – s a lángoló öröm
rajtam körmöddel hagy rozsdás nyomot

nyugtalan éjszaka

túl közel a tegnapok gyúlékony avarja
minden mocorgásban ott az ébredés...
egy kortynyi álom után néha még
megjelenz hogy nekem is fájjon
de sorra kihálnak a hánykolódó emlékek
csak a sivatagosodó éjszakát látom
mely elnyel – és ránk telepszik
visszavonhatatlanul a műholdvevők
mindenre kiterjedő magánya...

amiből kimaradtam

megelőzzük a rivális villamosokat
a hegyek ismerős szerpentinjeit
a partra hasaló hullámokat
egy elgázolt kutya teteme fölött
alkudozunk – tekintetedet keresem
olvasni próbálom arcod rezdülését:
már nem tudsz örülni semminek
talán ha a párnád alatt fegyvert tartanál
de víz alatt csillogó kő maradtál
a közömbös idő hazug emléke...
ülőszájokolnak künn a bokrok a cserjék
– megint vak hajnalra ébredek

árnyékban

megdermed minden árnyék
fellelegezni sincs időm
hibát hibára cseréltünk
– valami ami nálad is feketébb
most bennem sötétlik megint
ujjaimmal körbejárom tested határait
de tenyeremhez kő illik
múltamhoz betört ablakok
– viselted sorsomat
ám másodszor is átléptük a határt
s a reszkető pincehidegben
bekötött szemmel éljük a perceket
míg kihalsz belőlem végleg
– mert még mindig nem hiszed el
hogy a szavakkal ütni is lehet

barikádok

az utcán bóklásztunk
bámultuk sután a befelé könnyező esőt
falevelek tapadtak a nedves aszfalthoz
lélegzetvisszafojtva álldogáltunk
egy félszeg kapualjban
nem nézted jó szemmel esetlenségemet
minden pillantásod komplett vádirat
lélegzetedbe kapaszkodtam
mégis elmulasztottalak...
este egy kávézó teraszán ücsörögtünk
összerezzentek az üres csészék
ahogy a szád elé kaptad a kezed
filmszakadás: lustán feslik a varrás
– minden szerelemben kell ennyi disszonancia –
ha barikádok emelkedtek is közöttünk
te szégyenlősen elrejtőztél féltékeny szorításomban
és tudtam: elkísérsz engedelmesen akkor is
ha rossz leszek s belőlem elfogysz majd egészen

az utolsó nap

átfutod az apróhirdetéseket s amit
a kockázatokról és mellékhatásokról tudni kell
künn elsimulnak az eső verte kráterek
magával ragad a feltarthatatlan zuhanás
saját csalásaidban élsz
„meg kéne szökni” – gondolod
ha végleg kifogysz az érvekből
legalább súghatnék neked valamit
de csak a fölgombolyított
csönd áll közöttünk
hideg vagy és közömbös
– eltévedtem benned
összekuszálódtam mint repedések a fán
nem ismertem föl magányodat
s azt sem hogy ez az utolsó nap
csak azt láttam hogy egyre
gyarapszik benned a kisírhatatlan fájdalom

tévedés

mióta együtt alszunk alig álmodok
(mindig attól féltem hogy álmunkban
elkerüljük egymást) továbbállni nincs erőm
a könnyek nedves barázdákat
hagynak átrajzolt arcodon
nyelvemen elvéreznek a megskalpolt szavak:
„veled leszek miként a büntudat...” –
még bocsánatot kérni sem tudok
hiába kérdeznél újra
zúgó fejjel másnapos fák alatt kuporgok
fájsz... torkig vagyok...
az időből kifogytunk végleg
keveset beszélünk
lennyomatunk árván lóg a levegőben
utolsó tolvajod vagyok
pedig volt idő mikor tán megérdemeltelek

nincs magyarázat

zsarolásodnak engedelmeskedtem
akartam hogy győzhess egészen
száraz szemekkel bámultam lázas arcodat
s ahogy hátrahanyatlott a test
éreztem a fahéjas alma illatát
bőrig ázott fák osztottak fölöttünk áldást
de nyoma veszett annak a balatoni
nyárnak és megszöktél te is
„ne keress – mondtad – nincs rám magyarázat”
azóta elmaszatólódott bennem az arcod
ám a szívemen átfújó szél
néha tetten éri még a hűtlen álmokat

félszegen

csengetni nem szoktál
ha ajtó nyílik: tudom hogy te vagy
a hajad szalmasárga
arcodon csönd borong
mintha kérdezni akarnál valamit
félszegen toporogsz
tűnékeny tekinteted
megnyitja az álmok tömegsírjait
agyamban bágyadt lüktetés
mint mikor vetközni kezdte a stégen
persze fürdőruhát egyikünk sem hozott
a víz hideg volt de engem mégis más didergetett
egymásba kapaszkodtunk mohón
hullámszórt fölöttünk az ég
felbomlott lassan a test
s lettünk boldog boldogtalanok:
fű illatában heverő suttogás
a felhőket hámló ég alatt...
telefon csörög – mint aki halálhírt hozott –
parancsszavára összerezzenek
az idő kifutott alólam:
hóhérom lettél – kivégzőosztagom

befogadó

ott vannak azok a banális mondatok
mint mikor a versekről beszéltünk
„befogadód akarok lenni” – borzongtad
fülemben s kezed máris combomon feszült
ilyen kritikai elragadtatottságban
még sohasem volt részem
„nem veszed komolyan a lírai ént...” –
hökkent meg bennem a gyáva szándék
de te szabadlábban védekeztél – s én még
sohasem éreztem ekkora gyönyört

csukott szemmel

...egész délután csak
ténferegtem a polcok között
míg háromemeletnyi lépcső-magasban
a telesírt fiókokat ürítetted:
rajtakapott szavak... másnapos szerelmek...
abból is elegendő volt hogy végiggondoljam...
nem bírtam tovább ezt a bizarr kiszolgáltatottságot
bennem a világ megváltozott – elmenekültem –
a suhanó fák végtelenjébe szédültem
akkor ébredtem csak mikor az a stoppos lány
a hátizsákját a kocsimba dobta
először meg sem néztem
pedig az illata s ahogy hátravetett
fejjel az ajkát harapdálta...
ám hiába kerestem hozzá az emlékeket
hiába néztem homályos napszemüvegen át
a mell a csípő a comb vonalát
s ahogy elfeledkezve olykor simogatta magát
– belül tudtam: nem kéne más csak csukott
szemmel átszállni egy másik álomba
hogy általa újra elérjek hozzád...

*Megváltozott
előjelek*

*„Erdővé válhatunk mi,
szarvasokká soha...”
(Baka István)*

garancia nélkül

lejárt szavatosságú
kapcsolatok árnyékolják
mindennapjainkat

mintha

(a 60 éves Fecske Csabának)

mintha beszélőre mennénk
ahol a közel és távol megtörik
tele vagyunk panasszal
őrizzük a kinőtt emlékeket:
a szavak függőhídjai összetörve
– rálépni sem merünk –
lélegzetünk sötét
de amíg az élettel kötött
fogadásokat rendre megnyerjük
a halálnak nincsenek érvei
– lessük a postást
az ablaktáblán szétfolyó esőcseppeket
az utca végén már kisütött a nap
a sarkon befordulnak az angyalok
gusztáljuk az asszonyosan érett csípőket
nevet adunk mindennek
a barátságoknak is
de estére mindig megőszülnek a fák
s ujjaink között karcsú golyóstoll végén
riszálja magát egy elkallódott másik világ

vörös és fekete

a porszagú utcavégről uzsonna-tájt
beszólított minket anyám
és kristálycukorral vastagon
hintett zsíros kenyeret
nyomott a kezünkbe
mi azon szurtosan rohantunk is vissza
mert mindig ugyanazon hangyaboly fölött
majszoltuk-faltuk a kenyeret
hogy figyelhessük a feltámadó
szapora nyüzsgést amint a leszóródó morzsákat
cukorkristályokat szorgos apróságok
cipelik végeláthatatlan sorokban...
egyszer azonban egy fiú
aki a szomszédban nyaralt
hatalmas vöröshangyákat hozott a feketék közé
s irgalmatlan harc kezdődött ott lent a porban
(lám néha semmiségeken múlik a háború)
mi is összecsapunk mert a fiú nem engedte
hogy eltakarítsuk az agresszív vörösöket
pedig azok jobban jártak volna
mert végül a fekete többség
vonult le győztesen a csataterrről
és a vörös óriások mind elpusztultak...
*„miért nem játszottatok
rendesen”* – mordult rám apám
mikor a szomszédasszony bepanaszolt
minket – *„az a fiú csak barátkozni akart veletek...”*

remegő szájszájlel mutattam a lábamon
a kék foltot (*„de hiszen ő rúgott belém először”*)
s tán el is sírtam volna magam
ha nem hallom apám szomorú tekintete mellől
előbukni a szomszédasszony méltatlankodó zsémbelését:
*„még hogy az én unokám – ő nem olyan fiú...
csak a hangyabojt akarta megvédeni...”*
ott álltam bénultan megkövülten
s talán nem is annyira a szemenszedett hazugság fáj
hanem az a gonoszság rettentett el
mely ezt az egész zsigeri eredetű
gyűlölet-árulást motiválta

lakhatatlan emlékek

lehörpintetted rólam az álmokat
a párolgó tea illatát
az átvirrasztott éjszakákat

ott állok kinőtt pulóveremben

nincs már több tárcsahang:
a volt-vonal néma

de magadnak is hazudsz ha elhiszed
hogy az idő kerekei alól
még ki lehet cibálni a halálra gázolt múltat

rutinvizsgálat

mint fekélyes arcok a szentképeken
belénk savanyodnak az álmok
a múlt piszka pórusainkba száradt
rojtos pulóverünkbe kap a szél
szuszogva lendül a makacs láb
a lépcsők rettenve megállnak
– rutinvizsgálatnak ígérkezett –
az abrosz mintáit értelmezed:
szemedből kiégtek a tegnapi fények
a bűnöket fölértük a gyűlöletet átaludtuk...
tanácstalanul állunk a fogyó nap alatt
s bár még nem is értelek egészen
máris kihaltál belőlem

záróra után

egy füstös lebuiban temettük az estét
merítkeztünk álmos sörhabokban
míg a faliórából ki nem fogyott az idő...
magányosan botorkáltunk és céltalanul
a parkban egy pad lett a kikötőnk
közelebb hajolt hozzám
izmos hasának hullámveréséhez
támaszkodtam bizalmasan
ám ölében hamar partot ért a baj
s e siralomházban az üres bokrok között
csak egy parázna mosoly maradt ott velem

vihar

madarak csivitelnek ingerülten
helyüket nem lelve röpdösnek-cikáznak
– a reszketve nyüszítő bokrokra
újságpapírt feszít a szél
mint konok leszegett fejű kosok
öklelőznek a fák
a vihar gyilkos szikéje villan
torkuknak ugrik tombolni kezd
– spaletták remegnek:
szűkülő pupillával lesik
a felhők szilaj vágatását
a cikázó fényben egy platán törzse fehérlik
eső zuhog – sziszegő nyílhegyek –
nyomukban lüktető sebek...
csatornák prüszkölnek
köpködik habzó nyálukat
sártengerré dagad a város
elnyeli a nyár tüdőbajos lélegzetét
a játszótér holtan hever
s a hirtelen támadt didergető csöndben
csak egy hinta rozsdás lánc csikorog
amint öklével időről időre
Isten hideg arcába csap

költői est

a világ kocsmaasztalán
részeg korszóból hab folyik
majdan szégyelli is talán
ki ide verset álmodik

néhány pengeváltás után
– cserébe olcsó rímekért –
lábhoz tett fegyverrel sután
egy vizeldében célhoz ért

bent sűrű homály – tengermély –
szavak tengelyén üt lyukat
az egyezményes jelbeszéd

mit hüvelykujjával mutat
s borzolván e sivár napot
kínálsz neki más programot

veteránok

kifosztott temetőkertben toporognak
mellükön rendjelek kergetőznek
vodkaszag savanyodik arcukon
mohón szürcsölik a hamis fényeket
de a hályogon kívül nincs már semmijük
csak a koszorú fedte sírhantok néma árulása

tanulság nélkül

1.

a történészek máig vitatják
hogy a Rómát fölgyújtó Néró
piromániás örült volt-e
vagy zseniális egészségügyér
aki csupán preventív intézkedést tett
a zsúfolt lakóépületek elpusztításával
egy fenyegető járvány elhárítására...
a választól függetlenül a tapasztalat
azt mutatja hogy utódai közt
máig is akadnak olyanok
akik meggyőződéssel vallják:
*pusztítani kell ahhoz
hogy építeni lehessen*

2.

*a bennünk lakozó jövő
sohasem válik ismertté
csak a választások lehetőségei
az ócska kis alternatívák
melyek kusza labirintusa
szánalmas fehér egérré
töpöríti a beletörődött
s dühödt patkánnyá
aljasítja a lázadót*

megváltozott előjelek

a reggel hűvöse ébreszti
trógerol napestig
nőre nem csak sörre gondol
és a sült kolbász illatára
nem mosakszik
száján a sok elszívott csikk után behegedt herpeszek
nem hiszi el hogy költő vagyok
„költőnek lenni felelőség” –
régén a kocsmában nézte a meccseket
az érzések kikoptak belőle s a fájdalmak is
megváltoztak az előjelek
átszűrte életén a gyűrődéseket
olykor még beszöknek hozzá
a gyermekkori délutánok
a lichthofban kavargó illatok
az utcán sárgán zörgő villamos
a szomszédból átszüremlő veszekedés
a gyermekzsivaj
– anya ilyenkor becsukta az ablakot
„akkor még volt anya” –
az ajtók most megnyílnak újra
mint pincében a penészvirágok
és jön a nagymellű Zsuka
akivel először ölelkezett
(pironkodik – ügyetlen volt
mint a gombolyag cérna ha elszakad)

a napfény mentén elindul
a platánok mérgüket keverik a szélbe
kabátja alatt belesimul életébe egy nő
s az utolsó villamos ott hagyja most is
a részegen tántorgó járdaszigeten - - -

hányszor alszik ki a nap

forralt bort iszik a restiben
hátára veszi a gyáva éjszakát
előbb a szükségletek
(másra úgyszincs idő)
nő kell: egyéjszakás
egyórás inkább
vagy csak néhány perces
beszélgetni nem akar
szobára nincs pénze
jó lesz a kapualjban is
vagy a bokrok között...
egy lány utána szól
fiatal csinos „kár érte” –
gondolja de vére máris
a lába közé szalad
„hová menjünk” – kérdi sietve
a lány vezeti
nem firtatja mennyiért
csak hogy messzi-e
„a sarkon túl” – mondja a lány
s ő már gombolkozik...
hajnalban ébred
a teste sajog arcára ráfagyott a vér
szemét nyitni sem bírja
az ütéstől teljesen bedagadt
csak fekszik hanyatt s nézi:
hányszor alszik ki a nap

félutak

szemétbe minden áruló levéllel
pusztuljon a titok a törvénytelen
megvert szégyenünk piruló reményt lel
foglyává teszi a züllött értelem

taposs arcunkba légy fagyos téli szél
mutass számárfület vagy mormolj imát
– minden szó átfestett álmokról beszél
és minden vágy új hazugságért kiált –

mellünknek feszül a gyáva éjszaka
az idő most visszafelé vánszorog
kísért utcalámpák részeg mámora

ábrándok behúzott fékje csikorog
– átgázol rajtunk a múlt és a jelen
haldokló nevet a gyilkos flaszteren

homokóra a szarkofágon

(a Károlyi-grófok kaplonyi sírhelyénél)

pogány nap égette az utcát
szekér zörgött a rázós köveken

agyunkat köd ülte
bénultan bámultuk a végtelent

mellénk ajultak a rideg kőfalak

„egymásban élünk tovább” –
mondta halkán a pap
és megérintette a szarkofágon
a homokórát – *magyar idő szerint...*

Troppauer Hümér hátrahagyott írásaiból

Orbán János Dénesnek

ne rejtsd homokba a fejed
s ne remélj szajhás örömet
ha féltestvéri tankjain
e század tovadübörög

mit érlel mondd száz év magány
s mit a horogra szúrt álmok
– belénk kódolt ujjgyakorlat:
arctalan marad ki *álnok*

adj erőt szép kantinosném
az öklöm lesz a kritikus
sivatagi homok a szó
– a intrikusnak pedig kuss

noteszlapok

egy mintavétel részesei vagyunk
mindannyian: Isten legújabb kérdőívéhez
szolgáltatunk adatokat
– csak azt nem tudjuk
vajon merre billentjük majd az átlagot

* * *

titkon tán mindannyian belátjuk
hogymicsin is oly messze egymástól
a kudarcok és az álmok

* * *

sok mindent tudunk már
– elvérezni leginkább...

* * *

emberré akkor leszünk
ha a mások kudarca is fáj

* * *

egyszer mindenki megáll
a maga jegypénztára előtt
hogymicsin kérjen egy átszállót
a kicsúfolt érzelmekhez

* * *

itt maradt bennem az érintésed:
tele van
megfejthetetlen szándékkal

egy vers születése

„...a legmeghökkenőbb
modor sem több modornál...
a lényeg mindig a versbe mentett élet”
(Orbán Ottó:
Önarckép mocsári szörnyel)

egy barátom súgta fontoskodva
néhány sör után diszkrétén
– de minden szónak külön hangsúlyt adva –
hogy köztünk szólva csupa
idiótaság amit írok: idejétmúlt
baromság ez a váteszkesedés
elavult és anakronisztikus...
meg kéne megszabadulni
a görcsös pózoktól
dögunalmas toposzoktól
fölrúgni az egész nyelvtani
rendszer – különös tekintettel
az ikes igék ragozására –
helyette a semmit kéne ragozni
a blablát földúsítani némi nyelvi
leleménnyel de semmiképp se
szájba rágni és feltétlenül
kimondatlanul hagyni a fontosat

nem mindegy

(franyo aatothnak)

...semmi mozgás:
csak a gerinctelenek kasztja
növekszik napról napra - - -
valahol már gyártják a szögesdrótokat
dagad az erszény a bankszámla
a szögesdrót jó üzlet újra
„nem elválaszt hanem összeköt” –
s hogy ki kit fojtana meg egy kanál vízben
valójában lényegtelen
– csak az nem mindegy hogy bárányaid
maradunk-e Uram vagy birkákká leszünk

Tartalomjegyzék

Az utolsó szerep

mégis	7
az utolsó szerep	8
könnyű meghalni így	9
szökevények	10
kényszer	12
az alkalmatlanok provinciája	15
magyarázat	16
műhiba	17
túlél minket ez az ősz is	18
tíz éve már	19
csapda	20
más dimenzió	21
haiku	22
kik vigyáznak	23
látogatóban	24

Semmi sem történt

a pillanat	27
zálogok	28
semmi sem történt	29
bűnrészesek	30
vadvirágok	31
a címzett ismeretlen	32
hideg volt	33
tétován	34
kegyelem	35
árnyak	36
érintetlenül	37

Utószezon

azt álmodom	41
utószezon	42
nehéz	43
[cigánykerek]	44
bűnhődés	45
elférnénk	46
tolvajod lettem	47
nyugtalan éjszaka	48
amiből kimaradtam	49
árnyékban	50
barikádok	51
az utolsó nap	52
tévedés	53
nincs magyarázat	54
félszezen	55
befogadó	56
csukott szemmel	57

Megváltozott előjelek

garancia nélkül	61
mintha	62
vörös és fekete	63
lakhatatlan emlékek	65
rutinvizsgálat	66
záróra után	67
vihar	68
költői est	69
veteránok	70
tanulás nélkül	71
megváltozott előjelek	72
hányszor alszik ki a nap	74
félutak	75
homokóra a szarkofágon	76

Troppauer Hümér hátrahagyott írásaiból	77
noteszlapok	78
egy vers születése	80
nem mindegy	81

A HUNGAROVOX KIADÓ AJÁNLATA